

minden csepp kincs



vízstratégia
2013



minden csepp kincs



vízstratégia
2013

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Nemzeti Vízstratégia

**A jövő vízügyi politikáját megalapozó,
a fenntarthatóságot biztosító ágazati stratégiai dokumentum**

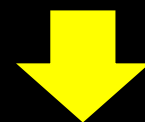
Kolossváry Gábor

főosztályvezető

Vízgyűjtő-gazdálkodási és Vízügyi Főosztály

- 
- **Felelősség - politika**
 - **Integráció - szakma**
 - **Közmegegyezés - társadalom**

A Föld vízkészletének
97,2 %-a sós víz



Az édesvíz készlet
mindössze 2,8 %
(ráadásul ennek $\frac{3}{4}$ - e
sarki jég és gleccserek
formájában nem
hozzáférhető)



RIO+20
United Nations
Conference on
Sustainable
Development



Útkeresés, jövő !?!

A világ és Magyarország vízgazdálkodása az útkeresés időszakát éli.

MERT

Változnak a vízigények, nő a veszélyeztetettség, csökkennek a hozzájutási esélyek, nő a szennyezettség, nőnek a szolgáltatásokkal szembeni követelmények,

Változik a gondolkodás világméretben:

Víz Világforum

(Marseille, 2012. március)

Rio+20

(Rio de Janeiro, 2012. június 20-22.)

„Blueprint” Európai Unió

Minden dokumentumban szerepel: az állami szerepvállalás, a vízvédelem növelése és a vízgazdálkodás integrálása (külső, belső)

Világ GDP 1 %-át megelőzésre, különben 25 %-os GDP csökkenés !!!



A Magyar Tudományos Akadémia

• Magyarország vízgazdálkodása, helyzetkép és stratégiai feladatok (szerk.: Dr Somlyódy László 2011)

• Talajtani, Vízgazdálkodási és Növénytermesztési Tudományos Bizottságának állásfoglalása a vízgazdálkodás stratégiai kérdéseiről (2012. szeptember)

- Minden „fenntarthatónak” szánt regionális beavatkozásnál fontos a **víz – élelmiszer – energia – társadalom** kapcsolatrendszer folyamatos optimalizálása.
- A mezőgazdaság és vízgazdálkodás kapcsolatában **paradigmaváltás** szükséges.
- Az **egységes víz-körforgalmat** figyelembe vevő megoldások lehetnek csak fenntarthatóak, amelyeknek a **mezőgazdasági vízgazdálkodási beavatkozások szerves és nélkülözhetetlen részét kell, hogy képezzék**, a víz keretirányelv javaslatainak megfelelően.

1. **A mezőgazdasági vízgazdálkodásban egyidejűleg aktív és passzív tényező a talaj.**
2. Magyarországon a talaj az ország legnagyobb – potenciális – természetes víztározója.
3. A talajban történő hasznos tározás túlnyomó részt a vízgyűjtő területen folytatott racionális és fenntartható talajhasználat függvénye.
4. A mezőgazdasági termelés jelenlegi és jövőbeli fejlesztésének alapját a **szakmai konszenzuson nyugvó közép (3-5 év) és hosszú távú (5-10 év) vízgazdálkodási tervek** kidolgozása jelenti. Ez magába kell, hogy foglalja az agronómiai, műszaki, technológiai, nemesítési, minőségbiztosítási, környezetvédelmi, logisztikai, ökonómiai, marketing, vidékfejlesztési szempontokat, összefüggéseket egyaránt.
5. A **vízvisszatartás** valamennyi tényezőjét figyelembe véve kell kialakítani a **térségi öntözési rendszereket**.
6. A hatékonyság növelésének súlyponti kérdése a **tudományos kutatás, az oktatás és a szaktanácsadás fejlesztése**.
7. Egyértelmű és kiszámítható jogi és gazdasági szabályozás kialakítása.
8. Meghatározó jelentősége van a **szakszerű tápanyagellátásnak**.
9. Az adaptív, a változó klimatikus feltételekhez **alkalmazkodó növénytermesztési technológiák**.
10. A növénytermesztési **technológiák műszaki, technológiai, biológiai fejlesztése**.



A Kárpát medence vízborította és árvízjárta területei az ármentesítő és lecsapoló munkálatok megkezdése előtt – M. Kir. Földművelésügyi Minisztérium Vízügyi Intézete 1938.

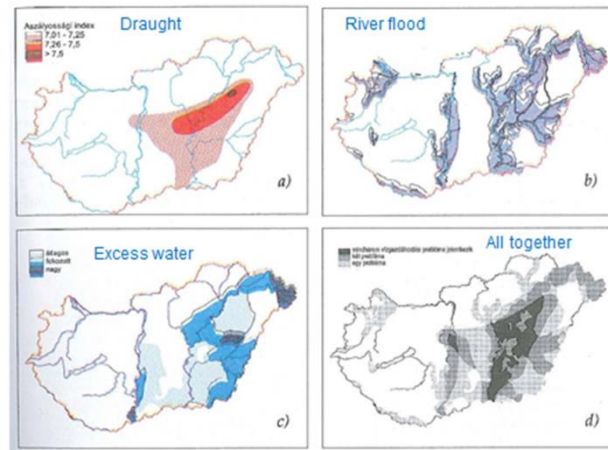
A magyar vízgazdálkodásnak jelentős múltja és jövője van!

Osztott vízgyűjtőkön – Közös lehetőségek

Azonos „vízhullámhosszon”

- A világon 263 olyan vízgyűjtő (tó, folyó) van, amelyen több ország osztozik.
- Az országhatárokon átnyúló, felszínelatti vizek száma 274 (a Föld felszínének 15 százaléka).
- Nemzetközi vízgyűjtőn él a népesség több mint 40 százaléka.
- A Föld felületének a felén olyan országok találhatóak (145), amelyek területe vagy annak egy része nemzetközi vízgyűjtőre esik.
- 33 olyan ország van – köztük Magyarország - amelyek területének több mint 95 százaléka nemzetközi vízgyűjtőre esik.
- Számos vízgyűjtőn osztozik két ország, de 13 vízgyűjtőn 5-8 ország és öt vízgyűjtőn 9-11 ország.
- A Duna a világ legnemzetközibb vízgyűjtője. 18 ország területén folyik keresztül.
- Az Európai Unióban a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek 30 százaléka országhatárok által megosztott vízgyűjtőkre készül. E tervek fedik le az EU területének a 70 százalékát.

Vizeink eloszlása egyenetlen térben és időben! Extrém hidrológiai állapotok?!!



Vizek kártételei



Aszály: 3-5 évente

Belvíz: 2-3 évente

Árvíz : 2-3 évente kicsi, 5-6 évente jelentős, 10-12 évente extrém

A KETTŐS helyett TÖBBES VESZÉLYEZTETETTSÉG

ASZÁLY

VÍZMINŐSÉG

IPARI KATASZTRÓFÁK

BELVÍZ

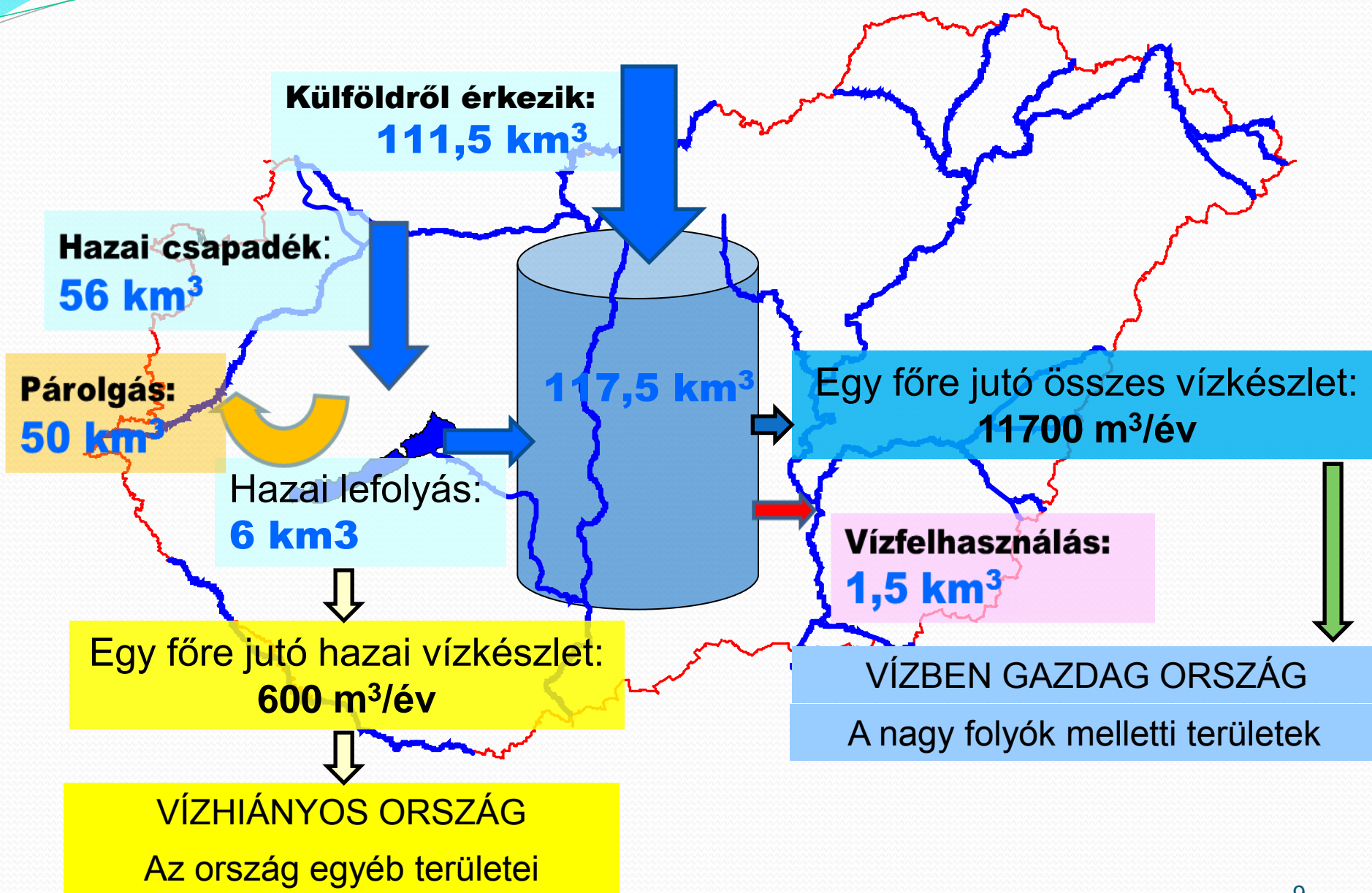
ÁRVÍZ

A víz-politikát integrálni kell a
különböző szektor- és szakpolitikákba

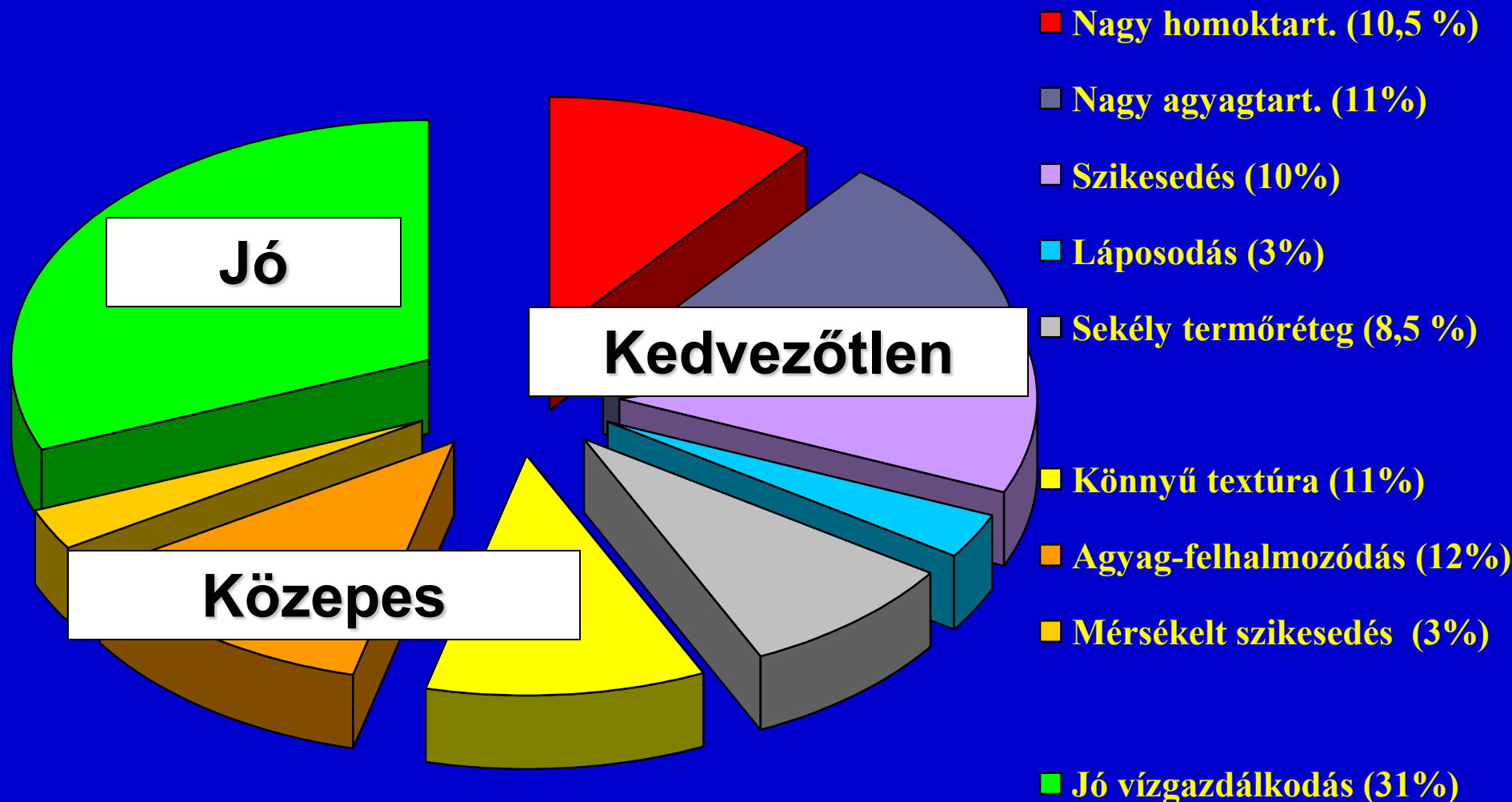
VKI-VGT intézkedések „lefordítása” a
2013. utáni támogatások „nyelvére”

Vízkészlet!

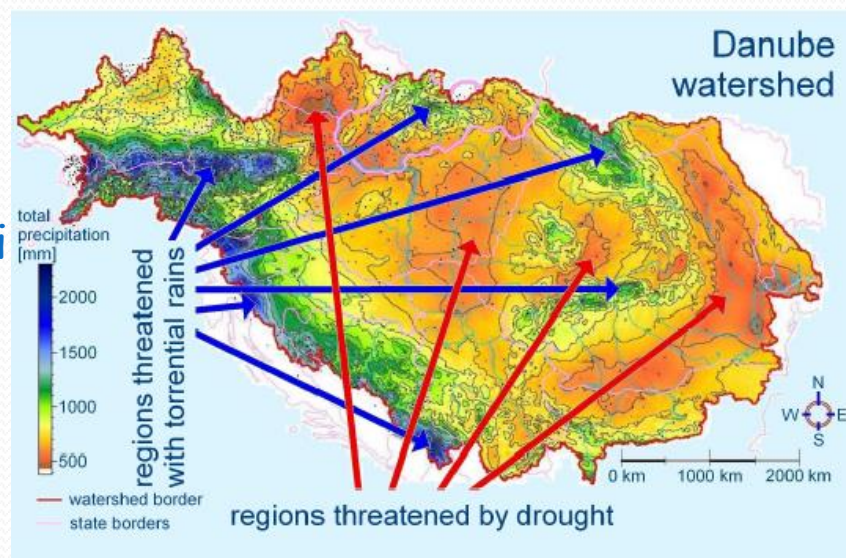
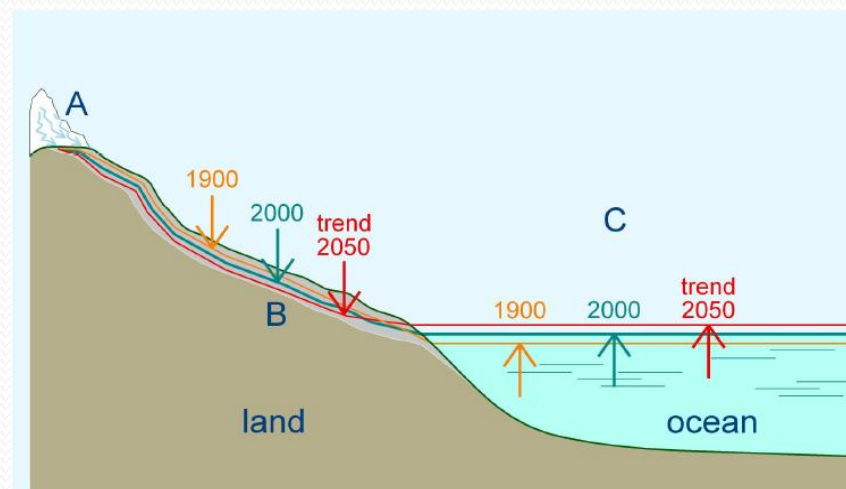
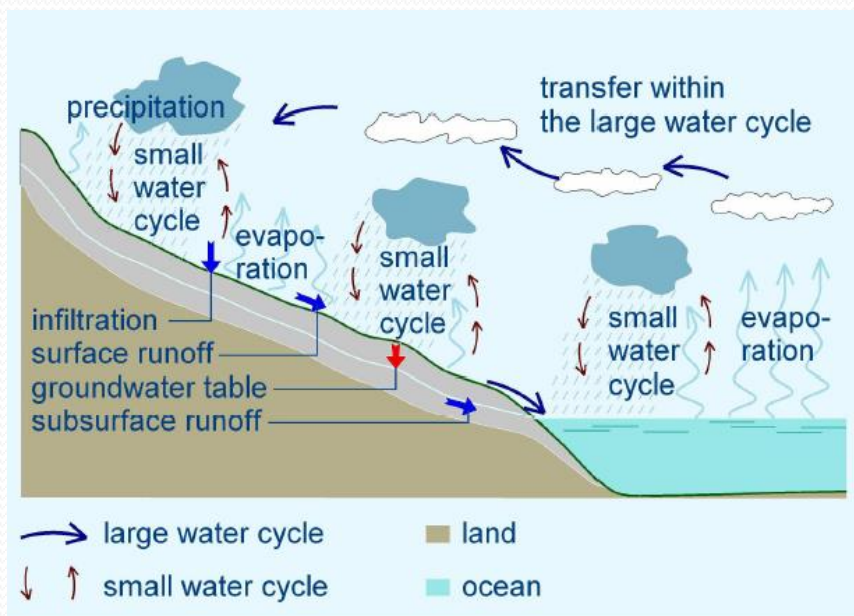
Sok vagy kevés?



Magyarország talajainak vízgazdálkodása, és annak okai



Paradigma váltás a vizek megtartására



- kis víz körforgás - föld feletti
- nagy víz körforgás - föld és óceán feletti
- 20 milliárd m³ esővizet vezetünk el az EU-ban a csatornákból, ami hiányzik a földből és a mezőgazdaságból



THE EUROPEAN ENVIRONMENT

STATE AND OUTLOOK 2010
SYNTHESIS

European Environment Agency



„BLUEPRINT”

JELENTÉS AZ EURÓPAI VÍZKÉSZLETEK MEGŐRZÉSÉRŐL

Célja: az EU vízügyi szabályozás komplett értékelése, áttekintése

Idő horizont: 2020 (mint az EU 2020 Stratégia)

Új elemek a vízgazdálkodásban:

- ökológiai szolgáltatások szerepe,
- klímaváltozás, extrémizáció, vízhiány
- demográfiai változások, víz-élelmiszer- energia nexus,
- területhasználatok, integráció jelentősége, stb.

Egyéb szakpolitikákkal való kapcsolatok (NÉS, MEP, KAP reform, stb.)

Blueprint hatástanulmány

12 fő probléma

1. **A víz megfelelő árazásának hiánya**
2. **Vízmennyiségi mérések hiánya**
3. **Kereskedelmi áruk címkézésének hiánya**
4. **Területhasználat/mezőgazdaság hatásai**
5. **Épületek és berendezések víz-hatékonyságatlansága**
6. **Rossz hatékonyságú infrastruktúra (viziközművek)**
7. **A használt vizek újra felhasználásának hiánya**
8. **Jó vízügyi irányítási szervezet („governance“)**
9. **Célkitűzések meghatározása**
10. **Aszály kezelés**
11. **Költség-haszon elemzések**
12. **Tudásbázis/Kutatás szerepe**

Vízvisszatartás

tározás

- 1980-as évek végén még több, mint 500 millió m³ víz tározására volt lehetőség (ezek részben kiépített tározók, halastavak, részben a csatornák, holt-ágak vízszintjének megemelésével ún. medertározás), ami azóta folyamatosan csökken, most minden lehetőséget figyelembe véve (a Tisza-tó víztározó kapacitásának növelésével együtt) mintegy 400 millió m³ áll rendelkezésre.
- A **tározás** növelésére rekonstrukciós és fejlesztési programot tartalmaz a stratégia, legalább **négy szinten!**
- Kiemelt árvízvédelmi tározási program (Vásárhelyi Terv)
- A potenciális tározási lehetőségek kiépítése új tározó terekkel (121 dombvidéki, 134 síkvidéki)
- Önkormányzati, üzemi, lakossági vízvisszatartás, tározás támogatása
- több mint 400 millió m³-el növelhető a vízvisszatartás.

de a talaj a legnagyobb víztározó!!!

0–100 cm-ben 300–350 mm

Magyarország éves átlag csapadéka

2014-ig megvalósítható tározók

1. melléklet

Öntözési céllal igénybe vehető tározók

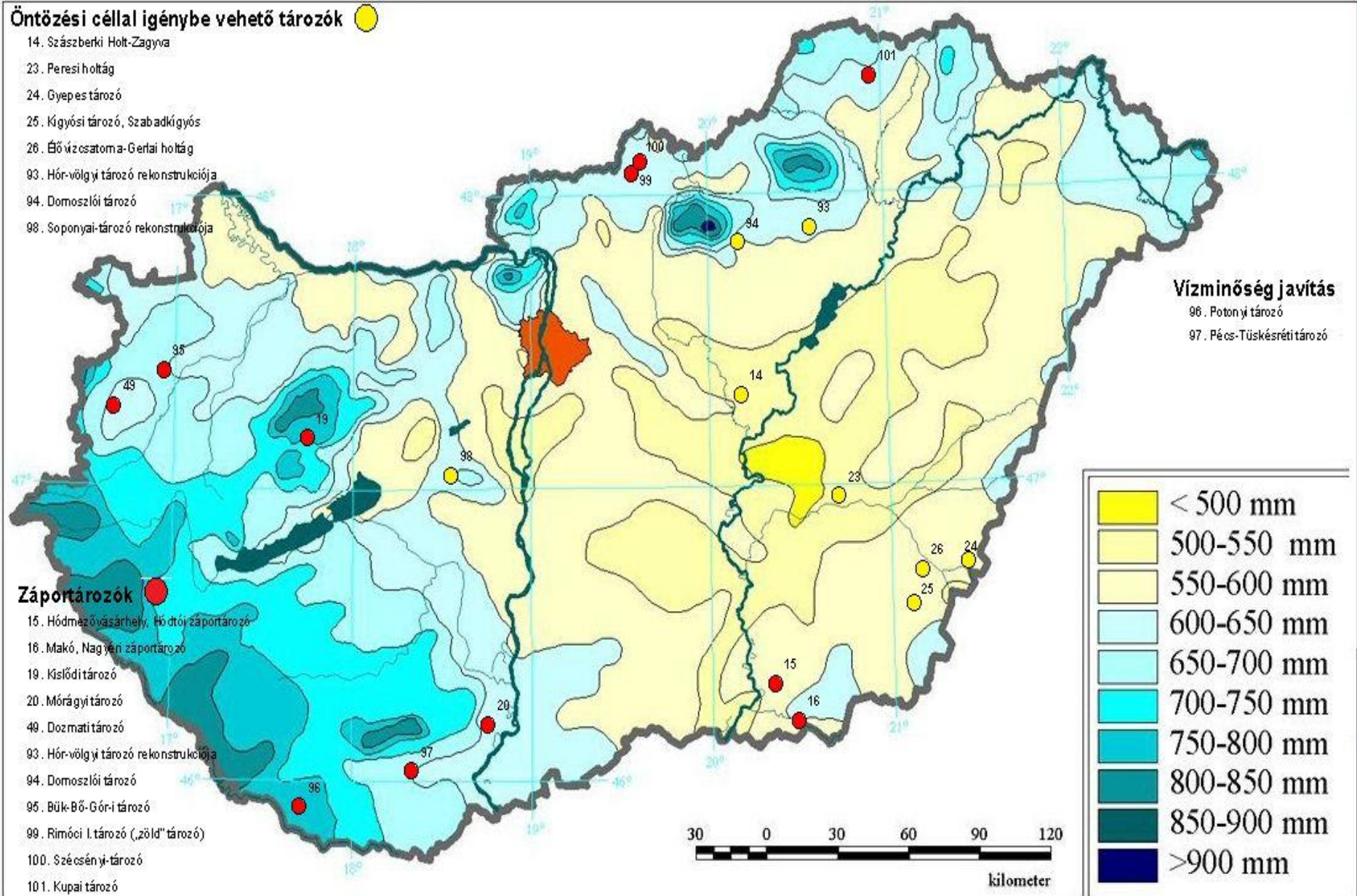
- 14. Szászberki Holt-Zagyva
- 23. Peresi holtág
- 24. Gyepes tározó
- 25. Kígyósi tározó, Szabadkígyós
- 26. Éő vízcsatorna-Gertai holtág
- 93. Hór-völgyi tározó rekonstrukciója
- 94. Domszlói tározó
- 98. Soponyai-tározó rekonstrukciója

Vízminőség javítás

- 96. Potonyi tározó
- 97. Pécs-Tüskésréti tározó

Záportározók

- 15. Hódmezővásárhely, Hód-tói záportározó
- 16. Makó, Nagyerri záportározó
- 19. Kislődi tározó
- 20. Mórágyi tározó
- 49. Dozmati tározó
- 93. Hór-völgyi tározó rekonstrukciója
- 94. Domszlói tározó
- 95. Bük-Bő-Gőri tározó
- 99. Rimóczi I. tározó („zöld” tározó)
- 100. Szécsényi-tározó
- 101. Kupai tározó



2014-ig megvalósítható tározók

Öntözési céllal igénybe vehető tározók



- 14. Szászberki Holt-Zagyva
- 23. Peresi holtág
- 24. Gyepes tározó
- 25. Kigyósi tározó, Szabadkígyós
- 26. Éő vízcsatorna-Gertai holtág
- 93. Hór-völgyi tározó rekonstrukciója
- 94. Domszlói tározó
- 98. Soponyai-tározó rekonstrukciója

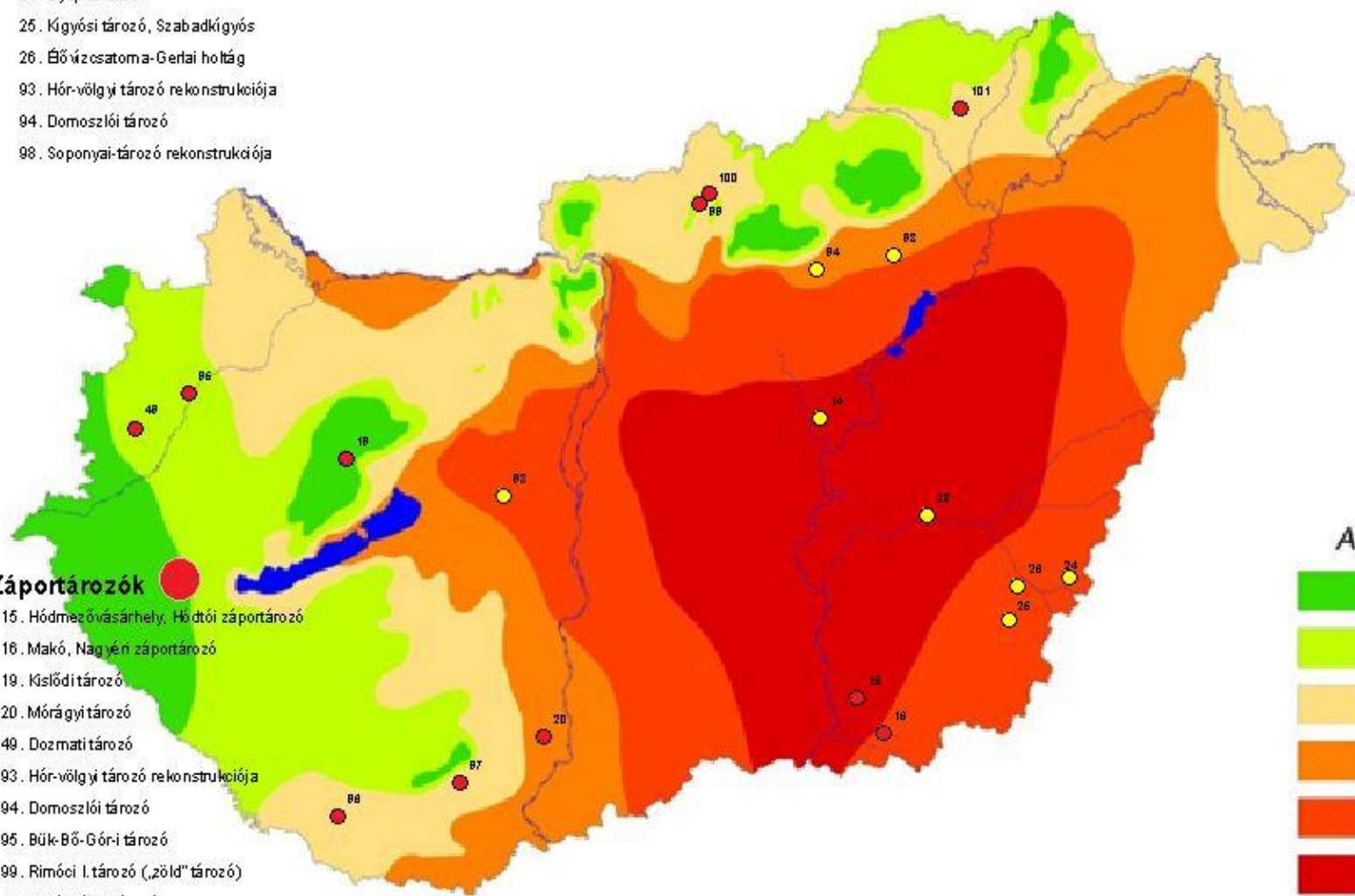
Vízminőség javítás

- 96. Potonyi tározó
- 97. Pécs-Tüskésréti tározó

Záportározók



- 15. Hódmezővásárhely, Hódói záportározó
- 16. Makó, Nagyén záportározó
- 19. Kislőd-i tározó
- 20. Mórágyi tározó
- 49. Dozmati tározó
- 93. Hór-völgyi tározó rekonstrukciója
- 94. Domszlói tározó
- 95. Bük-Bő-Gör-i tározó
- 99. Rimóci I. tározó („zöld” tározó)
- 100. Szécsényi-tározó
- 101. Kupai tározó



Aszályossági zónák



„A víz akkor és ott legyen, ahol, és amikor kell”

Kulcsszavak: elérhető vízkészletek csökkenése, szennyezések növekedése, vízbiztonság, verseny a szűkülő készletekért, vízhasználati, vízszétosztási konfliktusok, biztonságos élelemtermelés, kiszámítható gazdálkodás,

Vízgazdálkodási konfliktusok megoldása a vízstratégia

Válaszokat kell adnunk (alkalmazkodás):

- rendelkezünk-e elegendő mennyiségű és minőségű vízkészlettel;
- milyen mértékű a biztonság, és mekkorák a kockázatok;
- milyen mértékbe szolgálja a mezőgazdasági termelés kiszámíthatóságát és biztonságát, az öntözéses-gazdálkodás elősegítését, az integrációt;
- milyen mértékben szolgálja a vízgazdálkodás a gazdaság, a társadalom, a vidék fejlődését;
- a hazai vízgazdálkodás mennyire szolgálja az életminőség javítását;
- mennyire érvényesülnek az ökológiai, ökonómiai szempontok;
- mennyire hatékony az intézményi rendszer működése, milyen legyen az intézmény rendszer?

A Nemzeti Vízstratégia

A **vizek mennyiségi és minőségi védelmének**, a vízhasználatok (beleértve az ivóvízellátást, az ipari és öntözési célú vízkivételeket, az ökológiai vízigényeket) szükségleteinek, **a vizek többletéből vagy hiányából eredő káros hatások** csökkentésének, megelőzésének biztosítása.

Időtávja: rövid távú teendők -2014
középtávú teendők -2021
hosszú távú teendők -2027

**a Víz Keretirányelv és az EU
finanszírozás szerint**

A stratégia az alkotmányos alapelvekre, a hazai és EU szabályozásra, a már elkészített egyéb stratégiákra, tervekre, programokra épül, mint a Víz Keretirányelv szerint elkészített Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervek, a Nemzeti Környezetvédelmi Program, a Nemzeti Vidékstratégia, az Új Széchenyi Terv, az EU Duna Régió Stratégia, stb.).

KÖVETENDŐK

- A megelőzés elve
- Az elővigyázatosság elve
- A megalapozottság elve
- Az élőhelyekre épülő vízgazdálkodás elve
- Az integrálás elve
- A még elviselhető kockázat elve
- A költségmegtérülés, de legalább a költséghasznosulás elve
- Hazai sajátosság: közcélúság, közfeladat, közérdek érvényesítésének lehetőségei,
- Társadalom bevonásának követelménye,
- Közmegegyezés elve (konszenzuson alapuló döntés)

Területi vízgazdálkodás, öntözésfejlesztés, aszálykezelés

Célkitűzések:

- Gyors vízvezetés és **Vízvisszatartás**
- A klímaváltozás hatásainak mérséklése, beleértve az **aszálykezelési** feladatokat;
- **Az öntözési feltételek javítása**, az öntözéses gazdálkodás feltételeinek biztosítása, a mezőgazdaság versenyképességének javítása;
- **A mezőgazdasági termelők terheinek csökkentése**, a termelés biztonság vízgazdálkodási feltételeinek stabilizálása;
- **A települések és a lakosság nem ivóvíz célú vízszükségletének biztosítására a helyi víztározás pályázatainak elősegítése**;
- A Nitrát Irányelv követelményeinek teljesítése a kijelölt érzékeny területeken, a jó mezőgazdasági gyakorlat végrehajtásának elősegítése



Vízkárelhárítás

Célkitűzések:

- Az **állam fokozott felelőssége** mellett a vízbiztonság megteremtése;
- Magyarország **tározási kapacitásának növelése**, a **vizek** lehetőség szerinti **visszatartása**;
- Az árvíz levonulását elősegítő **nagyvízi meder megtartása**, a levezető kapacitás megtartása, növelése;
- Helyre kell állítani a védelmi művek állapotát, el kell érni a **megfelelő szintű kiépítettséget**;
- A nagyvízi **mederkezelési tervek** elkészítése az EU Árvízi Irányelvének megfelelően;
- Az **árvízi veszély és kockázati térképek elkészítése**;
- A külföldi lefolyás-szabályozás és a hazai árvízvédelem, területi tervezés összehangolása, a **határvízi együttműködés erősítése**;
- Az árvízvédelem úgynevezett **nem-szerkezeti módszereinek (szervezeti, szervezési, fenntartási feladatok, védekezési eszközrendszer, árvízi előrejelzés és monitoring) fejlesztése és alkalmazása**;
- **Helyre kell állítani a védekező szervezetek hierarchiáját** az igazgatóságok, a vízitársulatok, és az önkormányzatok között;
- Az árvíz kockázat kezelését össze kell kapcsolni a mezőgazdasági és egyéb területhasználatokkal.



Települési vízgazdálkodás

Célkitűzések:

- **Az állam szerepének erősítése** a vízellátási hálózatok vagyonkezelésében, a vízszolgáltatásban, a víziközmű szolgáltatásban, a víziközművek állapotának javításában, az EU szabályozás teljesítésében
- A 98/83/EK Ivóvíz irányelvben foglalt kötelezettségek teljesítése, az **Ivóvízminőség-javító Program teljes körű végrehajtása;**
- A 91/271/EGK **Szennyvíz irányelvben** foglalt határidős kötelezettségek **teljesítése;**
- A Magyar Energia Hivatalt segíteni kell az **üzemeltető szervezetek integrációjának** megvalósításában és a hatósági ármegállapítás és ellenőrzés teljes rendszerének felállításában, valamint a gördülő fejlesztési és rekonstrukciós terv jóváhagyásának szakmai, műszaki kérdéseiben;
- A településeken gondoskodni kell a csapadékvíz-gazdálkodásról, melynek során a keletkező **csapadékvizek helyben-tartására és hasznosítására**, valamint a települési és területi elvezető rendszerek megfelelő kapcsolatának kialakítására kell törekedni.



Kiemelt vízgazdálkodási kérdések

- Nagy tavaink vízgazdálkodása
- Regionális és Határvízi kapcsolatok
- Hajózáshoz kapcsolódó vízügyi feladatok
- Megújuló energia stratégia vízgazdálkodási vonatkozásai
- Duna-Tisza Közi Homokhátság vízellátása
- Duna-Tisza csatorna, Jászsági főcsatorna ???



- **Nemzeti Vízstratégia „roadshow”**
- Számos helyszínen konzultációt tartottunk
(Fegyvernek, Túrkeve, Kisköre, Békéscsaba, Mórahalom, Debrecen, Csopak, Somogyvár)
- A TVT ülés tűzte napirendre, adott érdemi véleményt
- 332 kérdőív, 27 szakterület, 6 minősítési szint, több mint 1300 önálló logikai-szövegegység észrevétel,



víz
stratégia

minden csepp kincs



víz
stratégia

minden csepp kincs



A Nemzeti Vízstratégia konzultációs kérdőíveinek értékelése

- **2013. május 31-ig beérkezett 332 kérdőív alapján történt.**
- A különböző ágazatok képviselői (élelmiszeripar, szolgáltatók, önkormányzatok is) egyetértenek a társadalommal egyeztetett Nemzeti Vízstratégia szükségességével.
- A Stratégia kidolgozottságával 90%-uk elégedett, azt jónak, megfelelően részletesnek, illetve nagyon részletesnek találták.
- Válaszadók nagy hányada érzi úgy, hogy a Stratégia egyes elemei javítanának (64%), illetve jelentősen javítanának (18%) munka-, illetve életkörülményeikben.
- 90%-uk egyetért az öntözéses-gazdálkodás fejlesztésével.
- A kérdést megítélni képes válaszolók többsége (74%) gondolja úgy, hogy a Stratégiában teljes a vízvisszatartás elérése érdekében tervezett intézkedések köre.
- A monitoring-programok, szabályozási eszközök és vízvédelmi beavatkozások terén a válaszadók 57%-a tartja teljesnek a felsorakoztatott intézkedések és beavatkozások sorát.
- Majd minden válaszadó (94%) helyesli, hogy az árvizek kártétele elleni védekezésben az állam szerepe a megelőzés és a vizek visszatartása, és nem a károk utólagos helyrehozatala.

- A válaszadók többsége (82%) egyetért az ivóvízminőség-javító program megvalósításával összefüggésben javasolt intézkedésekkel (ellátási hiányok felszámolása, csak vas és/vagy mangán probléma megoldása, ólom anyagú csőszakaszok cseréje, vízellátás biztonságának növelése).
- A válaszadók többsége (83%) egyetért a nemzeti szennyvízprogram megvalósításához kapcsolódó, javasolt teendőkkel.
- A válaszadók többsége (77%) egyetért a 2000 fő alatti kistelepülések szakszerű szennyvízkezelésének megvalósításával kapcsolatos, Stratégiában megfogalmazott javaslatokkal.
- A válaszadók 66%-a részt venne olyan fórumon, mely az érdekeltek bevonását, igényeik figyelembe vételét célozza a fenntarthatóság mellett.
- **Összesen 100-an éltek a lehetőséggel és küldtek a Stratégiával összefüggő észrevételt, véleményt. A kérdőívtől függetlenül többen küldtek részletes véleményt, amelyeket figyelembe vettünk a Stratégia véglegesítése során.**

A konzultációs vitaanyagra érkezett észrevételek kiértékelése

- A Vízstratégia társadalmi vitája keretében **56 hosszabb írásbeli hozzászólás** érkezett, valamint a társadalmi vita kérdőívein a válaszadók további **405 szöveges észrevételt** tettek.
- Az összes szöveg feldolgozása mintegy 1300 db, általában bekezdés méretű ilyen logikai egységet eredményezett, valamely szakterületre, vagy ezen belül valamely jelentős problémakörre tartalmaztak megállapításokat
- Az elkülöníthető megállapítások, észrevételek szakterületenként kategorizálásra kerültek. Összességében, az észrevételek **27 kategóriákba** kerültek besorolásra: éghajlatváltozás, erdőgazdálkodás, finanszírozás, hajózás, folyószabályozás, halgazdálkodás, intézményi rendszer, jogszabályalkotás, kutatás, megújuló energia, nagy tavak, oktatás, képzés, regionális és határvízi kapcsolatok, települések vízgazdálkodása, területi vízgazdálkodás, öntözési feltételek javítása, aszálykezelés, szennyvíz tisztítás, újrahasznosítás, végrehajtás ütemezése, prioritások, vízgazdálkodási fejlesztések, vízgyűjtő-gazdálkodás, víz keretirányelv (VKI), vízkárelhárítás–árvízvédelem, vízkárelhárítás–belvízvédelem, dombvidéki vízrendezés, vízkészlet gazdálkodás, vízminőség, mezőgazdaság, vízgazdálkodás természetvédelmi vonatkozásai, stratégia szerkezete, felépítése, összefüggések más tervekkel, stratégiákkal, egyéb
- Amennyiben valamelyik észrevétel két szakterületet is érintett (pl. belvízlevezetés és öntözés), a szöveg-egység megkettőzve, mindkét kategóriában helyt kapott. (Megjegyzendő, hogy néhány esetben ugyanazt az észrevételt két hozzászóló is megírta)

A megvalósítás programja a KVASSAY JENŐ TERV!

Gróf Széchenyi István így írt a vizek szabályozásáról:

„...vizeink szabályozását ... ha minden oldalról megfontolás s tökéletes összefüggés nélkül vitetik végbe, ... alkalmasint többet fog egy vidéknek ártani, mint amennyit használna másiknak, sőt talán még azon tájt is fogja sújtani, mellynek kedvéért vittek végbe, minthogy csak egy kissé hosszabb időt tekintve még nagy kérdés, a mezei gazdákra nézve, valljon mi sorvasztóbb baj: a néha nagyobb víz-e, vagy a közönséges és kivált az alföldön olly tikkasztó szárazság: midőn minden esetre alig követhetni el a mezei gazdaság körében otrombább bűnt, mint vizek – mert néha alkalmatlanok – meg nem fontolt, s ekkép hebehurgya leszállítása által ellökni s megsemmisíteni az irrigatio áldását, mellyel semmi nem ér fel.”



VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Nemzeti Vízstratégia

STRATÉGIAI KÖRNYEZETI VIZSGÁLATA

A stratégiai környezeti jelentés (továbbiakban: Jelentés) **alapvető célja**

- az SKV **értékelési kritériumainak** bemutatása;
- a legfontosabb környezeti és fenntarthatósági szempontból megfogalmazott **értékelések, javaslatok** összefoglalása.

A Jelentés **célja**, hogy a tervezők, döntéshozók és az érintettek számára is felhívja a figyelmet a környezeti és fenntarthatósági szempontok érvényesítésére a tervezés, a döntéshozatal és a végrehajtás során.

Készítette:

Az Államreform Operatív Program (ÁROP) projekt keretében Vidékfejlesztési Minisztérium (VM), Nemzeti Környezetügyi Intézet (NeKI), Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF), Agrárgazdasági Kutató Intézet (AKI) részvételével alakult munkacsoport

A környezeti értékelés kidolgozási folyamata 1.

A jogszabályi kötelezésen túlmenően a társadalom részéről is egyre erősödő elvárás a **környezeti és fenntarthatósági szempontok** megfelelő figyelembevételére a döntéshozatali folyamatokban annak érdekében, hogy társadalmi, környezeti és gazdasági szempontból is körültekintő döntéssel fenntartható módon kezeljük, fejleszthessük a tájat és a természeti erőforrásainkat, mint amilyen a víz és a ráépülő ökoszisztémák.

A fenntarthatóság célrendszere

A környezeti keretek tekintetében három alapvető feltételnek kell megfelelnie a fenntartható fejlődésnek:

- (1) a környezeti elemek és rendszerek terhelhető-képességét meg nem haladó, regenerációs képességét nem veszélyeztető használata, hasznosítása;
- (2) a környezeti erőforrások értékek fenntartása, megőrzése;
- (3) Az anyagfelhasználás és anyagkibocsátás mérséklése a terhelhetőség folyamatos nyomon követésével.

A környezeti értékelés kidolgozási folyamata 2.

Az SKV tartalmát a **Vízgazdálkodási Tanácsokon**, a **civil és szakmai szervezetekkel** történt egyeztetések során tárgyaltuk, ahol számos észrevételt, írásos szövegjavaslatot kaptunk, illetve vitattunk meg, amely természetesen visszahatott a Stratégia tartalmára is.

A környezeti értékelés kidolgozási folyamata 3.

A vizsgálat szempontrendszer kialakítása alapjául szolgáló dokumentumok:

- 2000/60/EK az Európai Unió Víz Keretirányelve,
- 221/2004 (VII.21.) Korm. rendelet a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól,
- Az Európai Parlament és a Tanács 2001/42/EK irányelve bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról,
- 2/2005 (I.11.) Korm. rendelet egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról,
- Nemzeti Vidékstratégia 2012-2020,
- Climate Change and the EU Water Policy, Including Climate Change in River Basin Planning, Support to the CIS working group on Climate change and Water, December 2007,
- Az Európai Unió fenntartható fejlődésre vonatkozó megújított stratégiája (2006),
- Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia 2012-2024,
- Környezeti Értékelés a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia stratégiai környezeti vizsgálatához (NFFT 2012),
- Országos Területrendezési Terv (2003. évi XXVI. törvény),
- Országos Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv,
- Országos Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv – SKV,
- Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció – SKV.

A környezeti értékelés kidolgozási folyamata 4a.

Módszer

Stratégia környezeti vizsgálata során a ***megvalósíthatóság*** és a ***fenntarthatóság*** megfelelő súlyú figyelembevételére törekedtünk.

Négy szempontcsoportot alakítottunk ki

Környezeti szempontok:

1. A Stratégia VKI-vel összefüggő környezeti célkitűzéseinek vizsgálati szempontjai;
2. A jó környezetminőséggel kapcsolatos célkitűzések vizsgálati szempontjai.

A környezeti szempontokat kiegészítő megvalósíthatósági, fenntarthatósági szempontok:

3. A társadalmi, gazdasági hatásokkal, jó kormányzással kapcsolatos célkitűzések vizsgálati szempontjai;
4. A Stratégia integrált megközelítésével és az általános rendszerszemlélet érvényesítésével kapcsolatos elvárások vizsgálati szempontjai.

A környezeti értékelés kidolgozási folyamata 4b.

Módszer

4 szempontcsoport

2 Környezeti szempont
+
2 Megvalósíthatósági,
fenntarthatósági szempont

Ezekben belül → **SKV célok.**
Megfelel-e a Stratégia az
elvárásoknak?

Elvárások – pl.: A
Stratégia intézkedései
csökkentsék a környezeti
terhelések jelenlegi mértékét!

Értékelési szempontok – pl.:
Csökkentik-e a tervezett intézkedések az
eróziót?

Az SKV javaslatai - főbb átfogó javaslatok

A Stratégia összességében **pozitív hatású** a környezetre.

Néhány kérdéssel azonban részletesen nem foglalkozik, bizonyos konfliktus helyzeteket kompromisszumkereséssel javasol megoldani.

Javaslatok a Stratégia **helyzetértékeléséhez és probléma térképéhez:**

- az öntözés hosszútávon fenntartható gazdaságosságának vizsgálata;
- az ezzel kapcsolatos agrár-gazdaságtani elemzések következtetéseinek beépítése az öntözésre vonatkozó vízstratégiai célkitűzések körébe;
- a kavicsbányászat vízgazdálkodási szempontból káros hatásainak vizsgálata;
- bizonyos, vízhez köthető ökoszisztéma szolgáltatások kutatása, jobb állapotba hozása;
- a hullámtéri, elöntést elviselő hagyományos külterjes gazdálkodást, visszaállítása lehetőségének vizsgálata.

Az SKV javaslatai - az intézkedésekhez

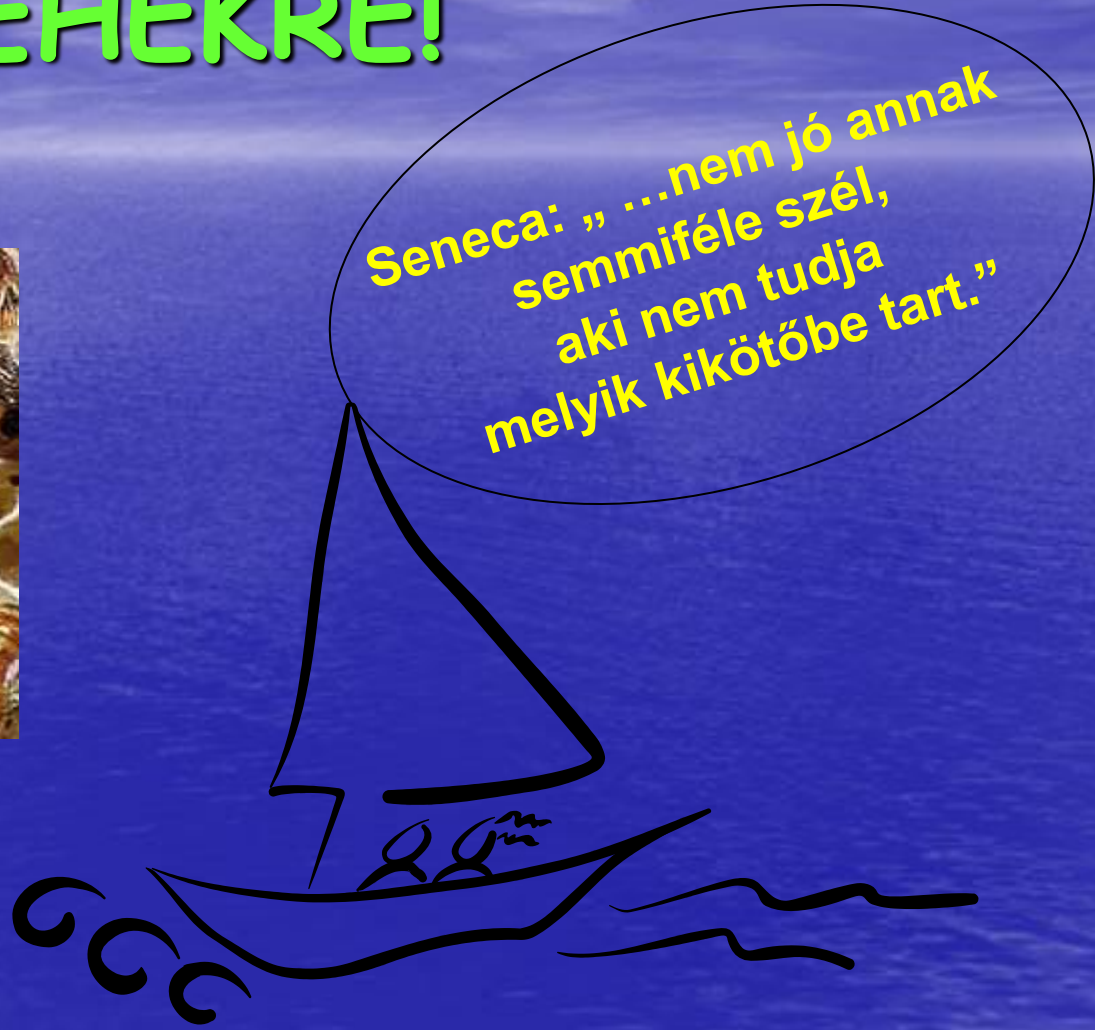
A Stratégia több olyan **intézkedést** javasol, amely **más szakágazatra is** kihatással van (aszály esetében kiemelten ilyen a mezőgazdasági terület), az **intézkedések a termelési viszonyokat alapvetően érintik** (a táji adottságokhoz jobban igazodó területhasználat).

A tervezett intézkedések megvalósítása során célszerű megvizsgálni az egyéb stratégiák és szakterületek által preferált célokat, és az ilyen módon kiterjesztett szempontoknak megfelelően indokolt a **támogatási rendszereket kialakítani.**

FIGYELJÜNK A MÉHEKRE!



Seneca: „...nem jó annak
semmiféle szél,
aki nem tudja
melyik kikötőbe tart.”



Köszönöm megtisztelő figyelmüket!